

RIKSDAGENS SVAR 254/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lönegarantilagen och lagen om lönegaranti för sjömän (RP 219/2009 rd).

Beredning i utskott

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (AjUB 12/2009 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lönegarantilagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lönegarantilagen av den 27 november 1998 (866/1998) 14 § 2 mom.,

ändras 3 §, 8 § 1 mom., 9 § 2 mom., 10 § 1 mom., 11 och 13 §, 15 § 3 mom., 18 och 19 §, 24 § 2 mom., 26 § 1 mom., 27 § 1 mom. samt 28 och 28 a §,

av dem 9 § 2 mom. sådant det lyder i lag 78/2001, 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 135/2004, 15 § 3 mom. sådant det lyder i lag 938/2004, 26 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1093/2006, 28 § sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 938/2004 och i lag 364/2006 och 28 a § sådan den lyder i sistnämnda lag, samt

fogas till lagen nya 9 b och 11 a § samt till 17 §, sådan den lyder i nämnda lag 938/2004, nya 2 och 3 mom. som följer:

3 §

Myndigheter

Arbets- och näringsministeriet styr verkställigheten av lagen samt svarar för lönegarantisystemets utveckling. Närings-, trafik- och miljöcentralen fattar beslut i lönegarantiärenden samt sköter andra uppgifter i anslutning till verkställigheten av lagen.

2 kap.

Villkor för erhållande av betalning enligt lönegarantin

8 §

Förhindrande av missbruk

Lönegarantimyndigheten har rätt att av grundad anledning förvägra betalning enligt lönegarantin eller pröva lönegarantibeloppet i följande situationer:

1) arbetstagarens fordran baserar sig på ett avtal eller arrangemang som uppenbart har ingåtts eller vidtagits i syfte att få betalning enligt lönegarantin,

2) den fordran för vilken det har ansökts om betalning enligt lönegarantin står i ett uppenbart missförhållande till vad som kan anses vara skäligt med hänsyn till det arbete som utförts och omständigheterna i övrigt,

3) arbetstagaren ansöker upprepade gånger om betalning enligt lönegarantin för fordringar hos samma arbetsgivare,

4) arbetstagaren har fortsatt i arbetsavtalsförhållandet ännu efter det att han eller hon måste ha varit medveten om att arbetsgivaren inte kan betala ut lönen.

9 §

Maximalt lönegarantibelopp

Av den lön för väntedagarna som avses i 2 kap. 14 § i arbetsavtalslagen betalas inte mer

än vad som enligt lönegarantin betalas för de fordringar vars fördröjda betalning skyldigheten att betala lön för väntedagarna grundar sig på.

9 b §

Resekostnader eller andra kostnader som orsakats av utförande av arbete

Resekostnader eller andra kostnader som uppstått för arbetstagaren när han eller hon utfört sitt arbete, för vilka kostnader arbetsgivaren ska ansvara, betalas enligt lönegarantin, om kostnaden till sin natur är sedvanlig och beloppet skäligt.

10 §

Ansökan och sökande

Ansökan ska inlämnas till arbets- och näringsbyrån eller närings-, trafik- och miljöcentralen. En lönegarantiansökan som gäller arbete utomlands kan utomlands också inlämnas till en finsk beskickning.

11 §

Behörig myndighet

Lönegarantiansökan behandlas och beslut i ärendet fattas av närings-, trafik- och miljöcentralen på arbetsgivarens hemort, om inte något annat har bestämts med stöd av 5 § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009). Om det råder oklarhet i fråga om hemorten, behandlas ärendet av den närings-, trafik- och miljöcentral inom vars verksamhetsområde det arbete som avses i ansökan huvudsakligen har utförts. När arbetsgivaren är försatt i konkurs fattas beslutet av den närings-, trafik- och miljöcentral inom vars verksamhetsområde den domstol finns som enligt 7 kap. i konkurslagen behandlar ett ärende som gäller arbetsgivarens konkurs.

Arbets- och näringsministeriet kan i enskilda fall överföra behandlingen av en lönegarantian-

sökan från den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen till en annan central.

11 a §

Behörig myndighet i ett lönegarantiärende som hänförs till landskapet Åland

Om arbetsgivarens hemort, arbetsstället eller den domstol som är behörig i ett ärende som gäller arbetsgivarens konkurs enligt 11 § 1 mom. finns i landskapet Åland, behandlas ansökan om lönegaranti och fattas beslutet av den närings-, trafik- och miljöcentral till vars område landskapet Egentliga Finland hör.

13 §

Boförvaltarens förteckning över fordringar som grundar sig på ett arbetsavtalsförhållande

Konkursboets boförvaltare ska utan dröjsmål efter det att konkursen har inletts göra upp en förteckning över obetalda fordringar som grundar sig på ett arbetsavtalsförhållande. Boförvaltaren ska i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralen reda ut vilka av fordringarna som kan betalas enligt lönegarantin. Boförvaltaren ska ge arbetstagarna eller deras företrädare möjlighet att uttala sig om de fordringar som upptogs i förteckningen.

15 §

Betalning enligt lönegarantin

Av den betalning enligt lönegarantin som erläggs till arbetstagaren får närings-, trafik- och miljöcentralen för kvittning av statens motfordran som avses i denna lag använda högst den del som enligt lag får utmätas av arbetstagarens lön.

17 §

Återbetalningsskyldighet

Återbetalningsskyldigheten för den som enligt 1 mom. ansvarar för betalningen av arbetstagarens fordringar avgörs i lönegarantibeslutet eller i ett separat beslut om återbetalningsskyldighet. Beslutet om återbetalningsskyldighet ska fattas utan dröjsmål efter det att återbetalningsskyldigheten har kunnat konstateras.

I fråga om delgivning av beslut om återbetalningsskyldighet tillämpas på motsvarande sätt det som bestäms om delgivning av lönegarantibeslut i 14 a §.

18 §

Lönegarantibeslutets verkställbarhet

Ett lönegarantibeslut och ett beslut om återbetalningsskyldighet kan omedelbart verkställas på samma sätt som en lagakraftvunnen dom, om inte domstolen vid behandlingen av en tvist angående lönegarantin bestämmer att beslutet tills vidare inte ska verkställas eller verkställigheten fortsätts.

19 §

Betalningslättnader

Arbets- och näringsministeriet och, till ett belopp som bestäms genom förordning, närings-, trafik- och miljöcentralen kan av orsaker som är viktiga med tanke på tryggheten av sysselsättningen eller av därmed jämförbara skäl, eller om indrivningen är oskälig med beaktande av den betalningsskyldiges ekonomiska ställning, bevilja anstånd med betalningen eller helt eller delvis befria arbetsgivaren eller någon annan betalningsskyldig från betalningsskyldigheten.

Ändring i arbets- och näringsministeriets och närings-, trafik- och miljöcentralens beslut i ett ärende som gäller betalningslättnad får inte sökas genom besvär.

24 §

Utredande av fordran i arbetsgivarens konkurs

— — — — —
Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att framställa anmärkning mot en sådan i en konkurs bevakad fordran som kan komma att betalas enligt lönegarantin.

26 §

Förvaltningsbesvär

I ett lönegarantibeslut genom vilket en fordran har ogillats på andra grunder än de som nämns i 21 och 22 § eller avvisats utan prövning får arbetstagaren söka ändring hos besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden genom skriftliga besvär. Besvären ska sändas till närings-, trafik- och miljöcentralen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska utan dröjsmål sända besvärsskriften, sitt utlåtande och handlingarna i ärendet till besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden.
— — — — —

27 §

Arbetsgivarens återvinningstalan

Arbetsgivaren eller någon annan betalnings-skyldig får söka återvinning i ett lönegarantibeslut eller ett beslut om återbetalningsskyldighet vid den domstol där arbetsgivaren skulle svara i ett mål som gäller lönefordran. Återvinningstalan ska väckas inom 60 dagar från delfåendet av lönegarantibeslutet eller beslutet om återbetalningsskyldighet.
— — — — —

28 §

Upplysningar och handräckning

Arbetsgivaren är skyldig att lämna de uppgifter som behövs för verkställigheten av lagen till närings-, trafik- och miljöcentralen, som har rätt att kontrollera uppgifterna i arbetsgivarens bokföring. En polismyndighet är skyldig att lämna sådan handräckning som behövs för inhämtande av uppgifterna.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har oberoende av sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiansökan av skattemyndigheterna, utskökningsmyndigheterna, arbetarskyddsmyndigheterna, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalterna, arbetslöshetskassorna och arbets- och näringsbyråerna.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att inhämta uppgifter som behövs för behandlingen av lönegarantiärenden också av en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

28 a §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralerna har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande eller utlämnande av uppgifter rätt att till en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen lämna ut uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärenden som har inletts där.

— — — — —
Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om lönegaranti för sjömän

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 15 december 2000 om lönegaranti för sjömän (1108/2000) 12 § 2 mom., *ändras* 2 §, 7 § 1 mom., 8 § 2 mom., 9 § 1 mom., 10 § 2 mom., 11 §, 13 § 2 mom., 16 och 17 §, 22 § 3 mom., 24 § 1 mom., 25 § 1 mom. samt 26 och 26 a §,

av dem 24 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1094/2006, 26 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 939/2004 och 365/2006 och 26 a § sådan den lyder i sistnämnda lag, samt

fogas till lagen en ny 8 b § och till 15 §, sådan den lyder i nämnda lag 939/2004, nya 2 och 3 mom. som följer:

2 §

Myndigheter

Arbets- och näringsministeriet styr verkställigheten av lagen samt ansvarar för utvecklandet av lönegarantisystemet.

Den närings-, trafik- och miljöcentral till vars verksamhetsområde landskapet Nyland hör fattar beslut i lönegarantiärenden samt sköter andra uppgifter i anslutning till verkställigheten av lagen.

2 kap.

Villkor för erhållande av betalning enligt lönegarantin

7 §

Förhindrande av missbruk

Lönegarantimyndigheten har rätt att av grundad anledning förvägra betalning enligt lönegarantin eller pröva lönegarantibeloppet i följande situationer:

1) arbetstagarens fordran baserar sig på ett avtal eller arrangemang som uppenbart har ingått eller vidtagits i syfte att få betalning enligt lönegarantin,

2) den fordran för vilken det har ansökts om betalning enligt lönegarantin står i ett uppenbart missförhållande till vad som kan anses vara skä-

ligt med hänsyn till det arbete som utförts och omständigheterna i övrigt,

3) arbetstagaren ansöker upprepade gånger om betalning enligt lönegarantin för fordringar hos samma arbetsgivare,

4) arbetstagaren har fortsatt i arbetsavtalsförhållandet ännu efter det att han eller hon måste ha varit medveten om att arbetsgivaren inte kan betala ut lönen.

8 §

Maximalt belopp i vissa fall av skadestånd eller gottgörelse och lön för väntetid vilka betalas enligt lönegarantin

Av den lön för väntetid som avses i 18 § 5 mom. i sjömanslagen betalas inte mer än vad som enligt lönegarantin betalas för de fordringar vars fördröjda betalning skyldigheten att betala lön för väntetid grundar sig på.

8 b §

Resekostnader eller andra kostnader som orsakats av utförande av arbete

Resekostnader eller andra kostnader som uppstått för arbetstagaren när han eller hon utfört sitt arbete, för vilka kostnader arbetsgivaren ska ansvara, betalas enligt lönegarantin, om kostnaden till sin natur är sedvanlig och beloppet skäligt.

9 §

Ansökan och sökande

Ansökan ska inlämnas till arbets- och näringsbyrån eller närings-, trafik- och miljöcentralen. En ansökan kan utomlands också inlämnas till en finsk beskickning.

10 §

Hörande

Om arbetsgivaren inte äger fartyget där det arbete har utförts på vilket de fordringar i fråga om vilka ansökts om betalning enligt lönegarantin grundar sig, ska ansökan också delges fartygets ägare, om närings-, trafik- och miljöcentralen känner till ägaren och delgivningen kan ske utan svårighet.

11 §

Boförvaltarens förteckning över fordringar som grundar sig på ett arbetsavtalsförhållande

Konkursboets boförvaltare ska utan dröjsmål efter det att konkursen har inletts göra upp en förteckning över obetalda fordringar som grundar sig på ett arbetsavtalsförhållande. Boförvaltaren ska i samarbete med närings-, trafik- och miljöcentralen reda ut vilka av fordringarna som kan betalas enligt lönegarantin. Boförvaltaren ska ge arbetstagarna eller deras företrädare möjlighet att uttala sig om de fordringar som upptagits i förteckningen.

13 §

Betalning enligt lönegarantin

Av den betalning enligt lönegarantin som erläggs till arbetstagaren får närings-, trafik- och miljöcentralen för kvittning av statens motfordran som avses i denna lag eller i lönegarantila-

gen (866/1998) använda högst den del som enligt lag får utmätas av arbetstagarens lön.

15 §

Återbetalningsskyldighet

Återbetalningsskyldigheten för den som enligt 1 mom. ansvarar för betalningen av arbetstagarens fordringar avgörs i lönegarantibeslutet eller i ett separat beslut om återbetalningsskyldighet. Beslutet om återbetalningsskyldighet ska fattas utan dröjsmål efter det att återbetalningsskyldigheten har kunnat konstateras.

I fråga om delgivning av beslut om återbetalningsskyldighet tillämpas på motsvarande sätt det som bestäms om delgivning av lönegarantibeslut i 12 a §.

16 §

Lönegarantibeslutets verkställbarhet

Ett lönegarantibeslut och ett beslut om återbetalningsskyldighet kan omedelbart verkställas på samma sätt som en lagakraftvunnen dom, om inte domstolen vid behandlingen av en tvist angående lönegarantin bestämmer att beslutet tills vidare inte ska verkställas eller verkställigheten fortsätts.

17 §

Betalningslättnader

Arbets- och näringsministeriet och, till ett belopp som bestäms genom förordning av statsrådet, närings-, trafik- och miljöcentralen kan av orsaker som är viktiga med tanke på tryggheten av sysselsättningen eller av andra därmed jämförbara skäl, eller om indrivningen är oskälig med beaktande av den betalningsskyldiges ekonomiska ställning, bevilja anstånd med betalningen eller helt eller delvis befria arbetsgivaren eller någon annan betalningsskyldig från betalningsskyldigheten.

Ändring i ministeriets och närings-, trafik- och miljöcentralens beslut i ett ärende som gäller betalningslättning får inte sökas genom besvär.

22 §

Utredande av fordran i arbetsgivarens konkurs och vid exekutiv auktion på fartyg

— — — — —
Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att framställa anmärkning mot en sådan i en konkurs eller vid en exekutiv auktion på fartyg bevakad fordran som kan komma att betalas enligt lönegarantin.

24 §

Förvaltningsbesvär

I ett lönegarantibeslut genom vilket en fordran har ogillats på andra grunder än de som nämns i 19 och 20 § eller avvisats utan prövning får arbetstagaren söka ändring hos besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden genom skriftliga besvär. Besvaren ska sändas till närings-, trafik- och miljöcentralen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska utan dröjsmål sända besvärsskriften, sitt utlåtande och handlingarna i ärendet till besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden.

25 §

Arbetsgivarens återvinningstalan

Arbetsgivaren eller någon annan betalningsskyldig får söka återvinning i ett lönegarantibeslut och ett beslut om återbetalningsskyldighet vid den domstol där arbetsgivaren skulle svara i ett mål som gäller lönefordran. Återvinningstalan ska väckas inom 60 dagar från delfåendet av lönegarantibeslutet eller beslutet om återbetalningsskyldighet.

26 §

Upplysningar och handräckning

Arbetsgivaren är skyldig att lämna de uppgifter som behövs för verkställigheten av lagen till närings-, trafik- och miljöcentralen, som har rätt att kontrollera uppgifterna i arbetsgivarens bokföring. En polismyndighet är skyldig att lämna sådan handräckning som behövs för inhämtande av uppgifterna.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har oberoende av sekretessbestämmelser och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiansökan av skattemyndigheterna, utskökningsmyndigheterna, arbetarskyddsmyndigheterna, Folkpensionsanstalten, Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalterna, arbetslöshetskassorna och arbets- och näringsbyråerna.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att inhämta uppgifter som behövs för behandlingen av lönegarantiärenden också av en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen.

26 a §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Närings-, trafik- och miljöcentralerna har oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande eller utlämnande av uppgifter rätt att till en myndighet eller ett samfund som sköter lönegarantiärenden i en annan medlemsstat i Europeiska unionen lämna ut uppgifter som är nödvändiga för behandlingen av lönegarantiärenden som har inletts där.

Denna lag träder i kraft den

20 .

RSv 254/2009 rd — RP 219/2009 rd

Helsingfors den 15 december 2009
